

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach	2,65 "
Na poczcie, już z odnośniami	2,89 "
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 "
Na poczcie, już z odnośniami	8,07 "
Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawactwo z dostarczania numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej.	

OGŁOSZENIA:

na 4 s ronie 6 lam, od wiersza mm, lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczy w gdańskich. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia się nie gwarantuje.

Ogłoszenia przyjmują się do godz. 9 przed poł.

Sobota: Ewarysta
Niedziela: 23 po św. Sabiny

CHOJNICE, niedziela dnia 27. października 1929 r.

Słońca wschód 6.46 zachód 16.41
Księżyc wschód 23.51 zach. 15.07

W sprawie drzewnej

Lasy są jednym z główniejszych naszych bogactw; korzystamy jednak z tych bogactw nieodpowiednio, wycinamy więcej, niż przyrost naturalny wynosi, a wywozimy za mało, bo przeważnie wywozimy drzewo w stanie surowym nieobrobionym (dłużnice i okraglaki), oddając znaczną część korzyści z obróbki drzewa naszego i przemysłu drzewnego obcym. A jakże często wyroby obce z naszego drzewa kupujemy z powrotem, opłacając cudzego robotnika, kupca, przemysłowca, opłacając cudze podatki i transporty.

W obrębie Wileńskiej Izby Przemysłowo-Handlowej, obejmującej wojew.: Wileńskie, Nowogródzkie, Poleskie i Białostockie, obszar, zajęty świerczyną, wynosi w przybliżeniu 280,000 ha, z rocznym przyrostem naturalnym 840,000 m³, co daje około 550,000 mt. p., tymczasem w tych czterech województwach roczny wyrab świerczyny wynosi 2,000,000 mt. p., czyli przeszło 3 i pół razy więcej niżeli przyrost roczny wynosi. Nie wiele lepiej dzieje się z innymi gatunkami drzewa. To nadmierne niszczenie drzewostanu odbywa się z powodu i pod pozorem regulacji serwitutów, parcelacji, nowego planu gospodarki leśnej i t. p. Trzeba jednak przyznać, że w ostatnich czasach nadzór leśny państwowy stał się ściślejszym i w pewnej mierze ukrócił niszczący wyrab lasów.

Brak gotówki, brak kredytu, zły stan gospodarczy, zniszczenie powojenne kraju i wzmoczone, bezwzględne ściąganie podatków z różnych danin, poniekąd zmuszają prywatnych posiadaczy lasów do tego wzmoczonego trzebieżenia ich.

Papierówki wywozimy ze wspomnianych województw blisko 90 proc. zagranicę, przeważnie do Niemiec, ale zato w każdym niemal sklepie i sklepie ku mamy papier pochodzenia niemieckiego. Dość przyjrzeć się opakowaniu i firmom na nich, żeby się o tem przekonać.

Poza papierówką wywozimy ogromne ilości innych dłużnic i okraglaków. Jedzie sosna, dąb, osika, olcha. Tymczasem nasze tartaki, mimo skromnej ich liczby w stosunku do naszych obszarów leśnych, stoją prawie bezczynne. Na blisko 9 mil. ha (8,969,388 ha) obszaru leśnego posiadamy około 1,800 tartaków, z czego wojewódz. Wileńskiej Izby Przemysłowo-Handlowej przypada 3/4 mil. ha (3,255,682 ha) obszaru leśnego, a więc około 36 proc. ogólnej przestrzeni leśnej w państwie. Tartaków zaś posiadamy zaledwie jakichś 250, co wynosi niecałe 14 proc. wszystkich tartaków w państwie. A więc w największej leśnej połaci kraju mamy najmniej tartaków, a jeżeli dalej przyjmiemy do wiadomości fakt, iż produkcja naszych tartaków nie osiąga ich całkowitej zdolności przetwórczej i ogranicza się często do 50 proc. i nawet 30 proc. ich możliwości, to widzimy, że w dziale tartaczanym obróbka drzewa jest u nas wogóle, a w północno-wschodniej połaci kraju w szczególności, daleko od własnej normy.

Badaj gorzej jeszcze stoi u nas sprawa papiernicza. Przy ogromnej ilości świerczyny papierowej w naszej połaci kraju mamy tylko 8 fabryk tektury, dziewięta w budowie i zaledwie trzy fabryki papieru, z których tylko dwie są w ruchu. Tekturownie i papiernie pracują w pełnym ruchu, ale cóż to znaczy wobec 90 proc. wyprażonej papierówki.

Natomiast nieźle stoi przemysł t. z. dyktowy. Mamy 10-ć fabryk dyktowych na naszej połaci północno-wschodniej dobrze prosperujących. Dyktę w 85 proc. eksportujemy przeważnie do Anglii i Holandji. Materiał jednak do wyrobu dykty - olchę w stanie surowym wywozimy jeszcze w ogromnej ilości zagranicę i to przeważnie do Niemiec (50 proc. całego eksportu olchy), mimo, iż Niemcy nasz wyrób dyktowy bojkotują i nie wpuszczają do siebie, a sprowadzają ją z krajów dalszych: z Finlandji, Łotwy i Rosji.

Przemysł zapałczany daleki jest również od wykorzystania naszego materiału osikowego. O-

Naczelna Organizacja Zjednoczenia Przemysłu i Rolnictwa

odbyła w Gdyni dwudniowe obrady

Jednymyślnie podkreślono potrzeby rolnictwa i stwierdzono, że przyszłość gospodarza Polski musi być oparta o morze

Gdynia, 25. 10. 1929.

Odbyły się tu dwudniowe obrady Naczelnej Organizacji Zjednoczonego Przemysłu i Rolnictwa Ziem Zachodniej Polski. Poruszyły one szereg pierwszorzędnych zagadnień gospodarczych chwili obecnej, z silnym uwzględnieniem naszych spraw morskich. W ciągu obrad wygłosili referaty pp. dr. Drzażdżyński i sen. Przybylski.

W dyskusji ujawniła się przedewszystkiem dążność do możliwie najproduktywniejszego pokierowania inwestycjami państwowymi, z pośród których na plan pierwszy wysuwa się konieczność rozbudowy linii kolejowych, łączących Zagłębie Węglowe oraz tereny najproduktywniejsze pod względem rolniczym a mianowicie Ziemie Zachodniej Polski z portem gdynińskim.

Przy rozpatrywaniu sytuacji gospodarczej szczególną uwagę zwrócono na sytuację w rolnictwie stwierdzając, że w razie dalszego trwania stanu obecnego grozić może nie tylko załamanie się całego rolnictwa lecz dalszy kryzys rolnictwa może wpłynąć fatalnie już w krótkim czasie na całokształt stosunków gospodarczych w Polsce.

Jednym z zasadniczych warunków dalszej na prawy położenia gospodarczego, to konsekwentne i zupełne wprowadzenie w życie wszystkich ogólnie znanych postulatów organizacji rolniczych, przyczem za najważniejsze w obecnym mo-

mentcie uważa się wprowadzenie świadectw przywozowo - wywozowych oraz poparcie kredytami handlu eksportowego.

Obrady Naczelnej Organizacji Zjednoczonego Przemysłu i Rolnictwa Zachodniej Polski zakończono obiadem w hotelu „Polska Riviera“ z udziałem ministra Strassburgera, wyższych urzędników Komisarjatu Generalnego Rzplitej w Gdańsku, starosty Staniszewskiego, prezydenta Gdyni Bilka oraz przedstawicieli Urzędu Morskiego. Pod czas obiadu wygłoszono szereg przemówień.

W dniu 24 bm. uczestnicy zjazdu zwiedzili urządzenia portowe w Gdyni i zapoznali się szczegółowo z wszelkimi urządzeniami technicznymi, a szczególnie z urządzeniami dla eksportu węgla i produktów rolnych oraz zwiedzili budującą się chłodnię. Przy tej sposobności członkowie zjazdu nawiązali bliższy kontakt z władzami portowymi, z którymi omówiono sprawy dalszych inwestycji oraz jaknajlepszego dostosowania portu do potrzeb życia gospodarczego przemysłu i rolnictwa polskiego.

Znamiennym jest fakt nawiązania bezpośredniego kontaktu miejscowych władz z Naczelną Organizacją Zjednoczenia Przemysłu i Rolnictwa Zachodniej Polski, która jest największym organem gospodarczym, regulującym i koncentrującym w sobie najważniejsze zagadnienia ekspansji polskiej zagranicę.

Konferencja międzyministerjalna dla rozbudowy wybrzeża polskiego

Ciekawy referat inż. Szybki.

Gdynia, (AW). Na konferencji międzyministerjalnej dla rozbudowy wybrzeża, która się odbywała w dniu 22 i 23 wygłoszony został referat przez inż. Szybkiego z Urzędu Morskiego, który po złożeniu sprawozdania ze stanu dokonanych dotychczas prac uzasadnił żądania, dotyczące kredytu w wysokości zł. 800.000 dla portu helskiego. Inż. Szybki stwierdził, że już w sezonie ubiegłym na Hel przyjechało około 150.000 osób. Spodziewany jest dalszy rozwój ruchu paasażerskiego w porcie helskim, jak i na całym wybrzeżu, nie licząc kutrów rybackich, motorówek i większych kutrów do połowów dalekomorskich.

Nie udało im się sztuczka

Awantury komunistyczne w katowickim więzieniu sądowym.

Katowice, (AW). Więzienie sądu w Katowicach było w czwartek przedpołudniem widownią awantur, wywołanych przez kilku więźniów komunistycznych. Zarząd więzienia polecił przodownikowi i dwu posterunkowym policji przyprowadzić 4 znanych komunistów z więzienia kato-

wickiego na rozprawę do sądu w Królewskiej Hucie. Gdy policjanci wyprowadzili więźniów na dziedziniec, zdążyli do bramy, którą dozorca więzienia już otworzył, komunistka Urbańczyk rzucił się na policjantów, pozostali komuniści zaś wszczęli alarm wołając: „Towarzysze na pomoc! zabijają, mordują!“. Powstałe zamieszanie usiłowali wykorzystać więźniowie pracujący w warsztatach i rzucili się w kierunku bramy, chcąc zbiec z więzienia. Zamiar ten został jednak udermiony, dzięki przytomności umysłu dozorca więzienia, który natychmiast zastrzasnął bramę. Po przyprowadzeniu porządku, komunistów odprowadzono na rozprawę. Sąd uznał oskarżonych winnymi działalności antypaństwowej i skazał Urbańczyka na 13 miesięcy twierdzy, Czeczota na 6 miesięcy, Hankego na 7 miesięcy, Marzylana na 9 miesięcy twierdzy.

Samobójstwo 13-letniej dziewczynki.

Białystok. Pociąg pospieszny zdążający ze Stołpców do Białegostoku przejechał w pobliżu dworca polskiego pod Białymstokiem 13-nią uczennicę Tamarę Lubciukówną, która w chwili zbliżania się pociągu rzuciła się na tor. Lokomotywa przecięła jej ciało przez pół. Przyczyną samobójstwa nie została ustalona.

gromną ilość osiki niemal 3/4 drzewostanu tego w Polsce mamy właśnie na terenie czterech północno-wschodnich województw a fabryk zapałczanych na tym terenie mamy zaledwie dwie. Jeżeli teraz weźmiemy pod uwagę jeszcze inne wyroby drzewne: formiery, wełnę drzewną, wyroby stolarskie i budowlane, bednarskie materiały, ciosane progi kolejowe, słupy telegraficzne i t. d., wreszcie przetwory chemiczne poza papiernictwem, a więc wyroby celuloidowe, terpentyny, smoły, ocet i spirytus drzewny i t. p., to wówczas zobaczymy, że bardzo dalecy jesteśmy od należytego wykorzystania naszego bogactwa leśnego. Musimy więc dążyć do rozwoju naszego przemysłu drzewnego i do najmniejszego wywozu surowca. To wino stać się zasadą naszej gospodarki narodowej.

Zapewne brak nam kapitału inwestycyjnego i obrotowego, ale przy pewnym unormowaniu na-

szych stosunków prawnych, podatkowych i socjalnych, przy odpowiedniej zmianie polityki gospodarczej, kapitał do kraju z zewnątrz przyprylnie.

Dla należytego jednak rozwoju naszego przemysłu wogóle, a drzewnego w szczególności, winniśmy w polityce celnej i taryfowej mieć na uwadze przedewszystkiem rozwój przemysłu.

Koleje winniśmy traktować nie jako obiekt gospodarczy dochodowy, ale jako czynnik pomocniczy dla właściwej produkcji, i z tego punktu winne być normowane taryfy, a nie z punktu dochodowości kolei samej, jako przedsiębiorstwa.

Jeżeli przejrzymy nasze normy taryf kolejowych, szczególnie ostatnie podwyższenie opłat przewozowych, to ze zdziwieniem zobaczymy szablonowość i nieuwzględnienie warunków naszej gospodarki leśnej.

Na szerokim świecie

Najlepszy pułk duński.

W Danji obchodził niedawno uroczyste 250-lecie swego istnienia, t. zw. „Dwunasty bataljon“, jeden z najstarszych i najdzielniejszych pułków dziś skromnej armji duńskiej.

Pułk ten powstał przed dwustu pięćdziesięciu laty, pod nazwą Jutlandzkich rekrutów pieszych i uczestniczył we wszystkich wojnach, jakie prowadziła Danja, będąca niegdyś potęgą wojskową. Jako oddział pomocniczy, służyli Jutlandczycy w Irlandji, Flandrji, Austrii i we Włoszech.

W 1715 r. pułk Jutlandzkich rekrutów pieszych stał pod Stralsundem, znajdującym się w rękach Szwedów, a oblężonym przez zjednoczoną armję duńsko-prusko-saską. Upadek oblężonej twierdzy zależny był od zdobycia wyspy Rugji. W listopadzie więc 1715 r. Jutlandczycy przeprawili się na tratwach na wyspę i tam się oszańcowali.

W nocy tego samego dnia kolumny szwedzkie pod osobistym dowództwem króla Karola XII, ruszyły do ataku na szzańce nieprzyjacielskie. Atak ten był niespodzianką dla Jutlandczyków, znajdujących się pod kierownictwem pułkownika Moltkego, przodka słynnego marszałka polnego armji pruskiej, niemniej wykonali kontratak, odrzucając Szwedów. Podczas tego starcia, król Karol XII odniósł ranę ciężką i omal nie dostał się do niewoli. Jutlandczycy, prac Szwedów przed sobą, zajęli całą wyspę i Stralsund upadł.

Nie mniej dzielnie spisał się pułk jutlandzki podczas wojny duńsko-pruskiej w 1848—49 r. Pod Dybølem powiodło się mu utrzymać w szachu przez kilka godzin cały korpus armji hanowerskiej. Podczas bitwy pod Istedem dowodzący pułkiem podpułkownik Lessoe stanął na niebezpiecznym wzgórzu, aby stamtąd lepiej obserwować operacje swych żołnierzy. Gdy adjutant jego, porucznik Aaroe, ostrzegł swego przełożonego przed gradem kul, sygnującym się na wzgórze, Lessoe odparł: „Jeżeli boisz się, poruczniku, tego deszczu kul, to poszukaj sobie osłony“. W tejże jednak chwili raniony śmiertelnie kulą, runął na ziemię, a gdy chciano go podnieść, zawołał: „Pozwólcie mi tu skonać i pozdrowcie matkę moją. A jeżeli chcecie zrobić mi ostatnią przyjemność, weźcie ot tamten las szturmem!“

Na te słowa pułk, będący wówczas właściwie tylko 12-ym bataljonem piechoty duńskiej, rzucił się piorunem do ataku i zdobył las, obsadzony przez wojsko hanowerskie. Za czyn ten bohaterski odznaczono dzielny pułk przez nadanie mu raz na zawsze nazwy „Dwunastego bataljonu“.

Maltretowana olbrzymka.

W miejscowości Toulon (w stanie Illinois w Ameryce) wydarzyła się zbrodnia, która — nawet jak na Amerykę — obudziła niezwykłą sensację ze względu na osoby jej bohaterów.

Zbrodniarką jest 21-letnia Laura Wekaver, córka bogatego farmera, kobieta niezwyklego wzrostu (6 stóp) ważąca 115 kilogr. i obdarzona istic herkulesową siłą. Była ona kochanką znacznie od siebie starszego, bo 52-letniego W. Kitselmana. Osobnik ten pijak, szuler i awanturnik, teroryzował swą kochankę od siedmiu lat. Wreszcie przebrała się jej cierpliwość.

Gdy Kitselman po kłótni zwał się pijany na podłogę i usnął, młoda olbrzymka wzięła jego pasek od spodni i udusiła nim swego tyrana. Trupa gwinęła w kółko, zniosła do auta, pojechała w odлюдne miejsce, odległe o 30 km., tam zwłoki oblała naftą i podpaliła. Zwęglone szczątki Kitselmana znaleziono.

Dziwnym trafem nie spalił się kawałek ubrania, po którym zdołano stwierdzić osobistość ofiary. Oczywiście podejrzenia kierowały się na pannę Wekaver, która przyznała się do czynu. Dość należy, że jak to często bywa, w stadle tym zachodziła rażąca dysproporcja, bo w przeciwieństwie do Laury, jej trypan był człowiekiem mizernym — małym. Jak sądy sprawę tego mordu osądzą, budzi wielkie zaciekawienie.

Kwiatki krasomówcze deputowanych francuskich

Georges Buisson, który przez czas długi stał na czele biura stenograficznego francuskiej izby deputowanych, wywołał z morza wymowy parlamentarnej cały szereg kwiatków, z których przytaczamy tu kilka:

Pewien deputowany radykalny zawołał w jednej z mów swych, oburzony do najwyższego stopnia:

„A więc chcecie nawet śmierć reglementować! Sprobujcie! Zobaczycie, co ona wam odpowie!“

Pewien znów deputowany z obozu postępowego, winał izbie uchwalenia nowego prawa szkolnego temi słowy:

„A zatem nadszedł nareszcie dzień, w którym mózgi dzieci z warstw ludowych będą miały prawo zająć miejsce na ławach szkolnych“.

Inny deputowany stwierdził z namaszczeniem: „Już w tysiąc sześćset trzydziestym roku istniała giełda towarowa, będąca dokładną kopją dzisiejszej“.

Liczba lekarzy w Niemczech.

Urząd zdrowia Rzeszy niemieckiej ogłosił dane statystyczne o liczbie lekarzy i personelu lekarskiego w Niemczech.

Według tego wykazu, dnia 1 maja 1927 roku istniało w Niemczech 43,593 lekarzy, 8465 dentyстів, 10,573 aptekarzy, 3,712 pomocników aptekarskich, 29,348 akuserek, 15,062 techników dentystrycznych, 8,142 masażystów, 88,872 personelu pielęgniarskiego, z czego przypada 74,839 na kobiety, 2,280 pielęgniarek niemowląt, 1,283 pielęgniarki położnic, 4,584 dezynfektorów, wreszcie 11,761 laików, zajmujących się opieką nad chorymi.

Tych pielęgniarzy laików urząd zdrowia określa, jako „osoby, nie posiadające dyplomów, ale zajmujące się zawodowo pielęgowaniem chorych osób“.

Nagroda Nobla.

Akademia medyczna w Sztokholmie postanowiła powziąć w d. 31 bm. decyzję w sprawie przyznania tegorocznej nagrody w dziale medycyny.

Nagroda w dziale chemji za rok bieżący oraz dwie nagrody z działy fizyki (z których jedna zarezerwowana jest z r. 1928) przyznane będą przez szwedzką Akademię nauk w dniu 12 listopada.

Termin ostatecznego zebrania Akademii szwedzkiej, która przyznaje nagrody w dziale literatury, wyznaczony będzie prawdopodobnie na dzień 14 listopada. Wśród kandydatów, wymienionych przez prasę, o nagrodę Nobla w dziale literatury, na pierwszym miejscu znajduje się pisarz niemiecki, Tomasz Mann.

Nagrody za działalność pokojową przyznane będą w tym roku dwu osobom. Nagrody te rozdzielane są przez parlament norweski, któremu misję tę powierzył szwedzki fundator nagrody, pragnąc w ten sposób uczcić naród, złączony wówczas unją ze Szwecją.

Specjalny skład futer

O. Weiland

Chojnice, Gdańska 3.
Kusnierstwo — Dworcowa 10.

poleca na nadchodzącą zimę po korzystnych warunkach zapłaty i bezkonkurencyjnych cenach

futra podług miary dla pań i panów

futrzone { Kurtki, płaszcze, rewerendy, garnitury, kamizelki, rękawiczki, czapki, koce, wory na nogi, peleryny dlastangretów

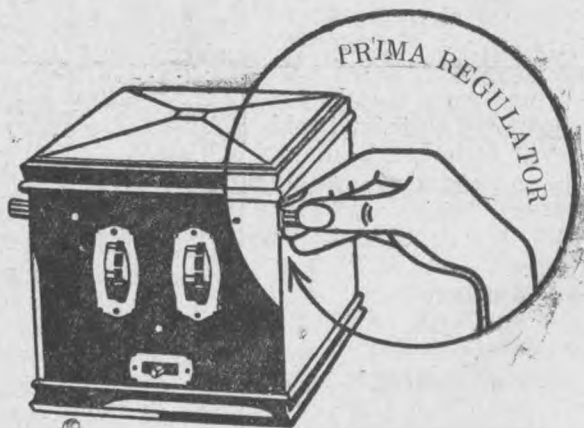
Futrzone krawaty różnej jakości od 20 zł.

Pierwszorządne przerabianie tańszych futer. Niezwykle bogaty wybór obsad oraz futrzanych podszewek. Kurtki futrzane, futra na polowania i jazdy. Wykonanie płaszczy futrzanych dla pań i panów podług miary i żąd. gatunku futra. Specjalne materiały na poszycie futer damsk. i męsk. Przerabianie starych płaszczy futrzanych, kołnierzy, czapek itd. po cenach umiarkowanych. Nappa — ubiory podług miary podszyte futrem. Przez nadzwyczaj korzystny zakup z pierwszej ręki — wszelkie artykuły po najniższej cenie.

Nieruchomość naszą położoną w Chojnicach przy szosie Gdańskiej

z wolnym domem mieszkalnym, z nowymi śpichlerzami, stodołą, stajnią, z 2szopami oraz ogrodem sprzedamy.

Nieruchomość nadaje się na cele przemysłowe jak i handlowe. Łaskawe oferty upraszamy nadesłać do **Poznańskiego Banku Ziemi Sp. Akc. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 13.**

Doskonale zrównoważone tony

jak przy najdroższych aparatach radiowych

TELEFUNKEN 30W

3-rurkowe — miejscowe i krajowe — odbiorniki z prima regulatorem.

Do włączenia w przewody światłne.

Odbiera z miejscowych stacji nadawczych bez wysokiej anteny i również ze znajdujących się w okolicy stacji nadawczych.

Tony 7½ oktawy.

Załączenie - guzikowe.

Cena: łącznie z rurami - Telefunken.

Ządajcie bez zobowiązania produkowania aparatów w Składzie Radiowym.

TELEFUNKEN

NAJSTARSZE DOŚWIADCZENIE — NAJMODNIEJSZA KONSTRUKCJA.

Czy odnowiłeś już przedpłatę na „Dziennik Pomorski“?

Korzystnie i tanio!

Swetry więzione
pulowery
wełna

pończochy
skarpety
torebki

bielizna
fartuchy
parasole

Prima materiały na ubrania i paltoty.

Skład sortymentowy

Balzer i Borris

Chojnice.

Pokaz prac sekcji Przynsposobienia Rolniczego Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego.

Podaje się do wiadomości, że pokaz prac Sekcji Przynsposobienia Rolniczego odbędzie się w Chojnicach dnia 16 listopada br.

Wykłady powszechne ZOKZ.

rozpoczyna się 5 listopada o godzinie 7 wieczorem w auli szkoły wydziałowej i odbywać się będą 3 razy w tygodniu. Informacji udziela i przyjmuje zgłoszenia dyr. gimn. Korzeniowski.

Nowy cennik na sól.

Z dniem 1. 10. 1929 r. obowiązuje nowy cennik soli, w myśl którego 100 kg. soli białej kosztuje w detalicznej sprzedaży 35 zł. a 1 kg. 35 groszy, zaś 100 kg. soli szarej 25 zł. 1 kg. 25 groszy.

Go wyświetla Kino Nowości?

Dziś i jutro w niedzielę, ukaże się na ekranie ulubieniec kinomanów Harry Pell, jako bohater wielkiego dramatu salonowego pt. „Sfalszowane miljarde”. Jest to film kryminalny, film, który zaciekawia, porywa, zajmuje, bawi i rozśmiesza wszystkich.

„Sfalszowane miljarde” to obraz pełen oszałamiającego wiru niebezpieczeństw i bohaterstw wśród ciągłego napięcia i tysiącznych niespodzianek.

Powiat

Zamknięcie sekcji konkursowej uprawy ziemniaków.

Brzeźno. Dnia 22 bm. przybyli tu do nas pp. Świerzyński kierownik wydziału przynsposobienia rolniczego PTR, i powiatowy instruktor rolny Scibor Marchocki celem zamknięcia konkursu uprawy ziemniaków. Najlepszy wynik i plon uzy skał Siepark Brzeziński stał, osiągając 147 ctr. ziemniaków z 1 morga. U innych konkursistów plony się wahały od 80 do 140 ctr. z 1mg. Zauważyć się dało duże zainteresowanie konkursami uprawy wśród młodzieży. W niedługim czasie bo dnia 16 listopada br. odbędzie się w Chojnicach pokaz powiatowy prac młodzieży w sekcjach przynsposobienia rolniczego. Młodzież już teraz zaczyna się na ten pokaz przygotowywać i ogromnie jest zainteresowana wynikami prac, tj. kto będzie pierwszy w powiecie i kto dostanie nagrody. Zaznaczyć wypada, że wyniki pracy młodzieży w całym powiecie są zadawalniające.

Inspekcja sekcji konkursowej uprawy żyta.

Borowy Młyn. Onegdaj przyjechali pp. Świerzyński z PTR, i Scibor Marchocki, pow. instr. rolny i przeprowadzili lustrację poletek z żytem u konkursistów. Na ogół inspekcja dała wynik dodatni. Poletka porządnie uprawione, żyto dobrze stoi i ma wygląd zdrowy. Młodzież chętnie słucha i wykonuje wskazówki instruktora, jak również pracuje na wyznaczonych im poletkach z dużym zapalem, starając się prześcignąć jeden drugiego.

Zebranie Kółka Rolniczego.

Brusy. W ubiegłą niedzielę odbyło się tu liczne zebranie Kółka Rolniczego przy udziale przeszło 60 członków i gości. Zebranie zajął wiceprezes p. Inż. Krefft z Kosobud witając przybyłych gości i pow. instruktora rolnego p. Scibora Marchockiego, staropolskim: „Niech będzie pochwalony”. Głównym celem zebrania było wysłuchanie referatu instruktora na temat organizacyjny i położenia gospodarczego, oraz sprawy mleczarni i podat kowe. Zebranie odbywało się rzeczowo i obecni bardzo interesowali się wymienionymi sprawami. Między innymi postanowiono prosić kompetentne władze o ustalenie lokalnych komisji szacunkowych do podatku dochodowego. Również postanowiono prosić firmę „Ceres” o uruchomienie mleczarni. Do Pomorskiego Tow. Rolniczego wysłano prośbę, by instruktor powiatowy i sekretarz w dzień targowy urzędowali w Brusach, ponieważ okoliczni gospodarze nie mogą korzystać z porad fachowych i prawnych w biurze PTR. w Chojnicach, dla wielkiej odległości i trudnej komunikacji. Pozatem zwracano się do instruktora z wielu pytaniami, który je wyczerpująco wyjaśnił.

Sprawy napadu przed sądem.

Lichnowy, powiat Chojnice. W czerwcu br. został Alfons Hoppe z Lichnow napadnięty przez 5 osobników i dość silnie pobity. Chodziło tu o osobiste sprawy. Napadu dokonali Antenriet, Pepliński Andrzej ze Stawęcina, Theus Paweł, Frymark Józef i Trzcziński Leon. Wszyscy we wieku od 21 do 22 l. Sąd skazał Antenrieta, Peplińskiego i Trzczińskiego po 6 miesięcy więzienia, Frymarka na 1 tydzień więzienia. Theus został z powodu braku dostatecznych dowodów winy uwolniony. Wszystkim osądzonym zawieszono wykonanie tej kary na przeciąg 3 lat.

Uwolniony.

Brusy, powiat Chojnice. Przed Sądem Okręgowym w Chojnicach stał Edmund Goebel, oskarżony o pobicie Pawła Kołczyk. Rozprawa wy kazała, że oskarżony Goebel absolutnie o niczem nie wie, i że tylko na skutek fałszywego podania przez poszkodowanego Kołczyka znalazł się na ławie oskarżonych. Sąd uwolnił Edmunda Goebela od winy i kary na koszt skarbu państwa.

10-ciolecie Towarzystwa Kupców Samodzielnych.

Miejscowe Towarzystwo Kupców Samodzielnych obchodzi w roku bież. dnia 23 listopada 10 lecie swego istnienia. Dzień ten polskie kupiectwo naszego grodu zamierza obchodzić bardzo uroczystie. Na ostatnim zebraniu kupców wybrano komitet, składający się z pp. Cieplińskiego, Kondzielli, Pierzyńskiego, Rudnika i Tarkowskiego, który ma się zająć zorganizowaniem obchodu.

RUCH w TOWARZYSTWACH

Towarzystwo Ludowe Chojnice. W niedzielę dnia 27 bm. przystępuje tow. do wspólnej komunji św. podczas Mszy świętej o godzinie 7.30. W sobotę 26 bm. spowiedź.

O liczny udział prosi Zarząd. **Towarzystwo „Zgoda” pod opieką św. Józefa** podaje swym członkom do wiadomości, iż zmarł nasz członek sp. Mikołaj Masłowski. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek dnia 28 października br. o godzinie 8.30 z domu żaloby Strzelecka 63. Uprasza się o gromialny udział członków. Poczet sztandarowy stawi się pół godziny wcześniej w domu żaloby. Zarząd.

Zebranie członków Związku Obrony Kresów Zachodn. dla omówienia sprawy Tygodnia Dziesięciolecia OKZ. odbędzie się w poniedziałek 28 bm. o godzinie 8 wieczorem w lokalu p. Kaletty. Obecność wszystkich członków konieczna.

Baczność drużyny S. M. P. W poniedziałek dnia 28-go o godzinie 8-mej wieczorem lekcja wspólnego śpiewu. Przybycie wszystkich druhen konieczne.

Dyrygentka. **Baczność Towarzystwo Powstańców i Wojaków w Chojnicach.** W niedzielę, dnia 27 bm. o godzinie 2 popołudniu zbiórka na strzelnicę własnej do ćwiczebnego strzelania z broni małokalibrowej. W razie niepogody strzelanie wypadnie. O punktualne stawienie się uprasza Zarząd.

Męskie Towarzystwo św. Wincentego a Paulo. W niedzielę dnia 27 bm. br. o godzinie 16-tej odbędzie się zebranie Męskiego Tow. św. Wincentego a Paulo w klasztorze. Szan. członków na zebranie to uprzejmie zaprasza Zarząd.

Klub Żeglarski Chojnice. W niedzielę dnia 27 bm. br. zdjąć sprzęt. Stawienie się wszystkich sportowców sportu wodnego jest obowiązkowe. Zarząd.

Teatr Ludowy. W sobotę dnia 26 bm. punktualnie o godzinie 8-mej wieczorem odbędzie się w salce Konsumu Urzędniczego zebranie plenarne Tow. Teatru Ludowego, na które Szanownych członków i sympatyków uprzejmie zaprasza Grochowski, prezes T. L.

Przy zepsutym żołądku, zaburzeniach trawienia, niestawu w ustach, bólu w skroniach, gorączce, zaparciu stolca, wymiotach lub rozwolnieniu już jedna szklanka naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa** działa pewnie, szybko i dodatnio. Poważni lekarze specjaliści chorób żołądka stwierdzają, że przy przeladowaniu narządów trawienia przez jedzenie lub picie woda **Franciszka Józefa** jest prawdziwym dobrodziejstwem dla chorych. Żąd. w apt.

Koncert

Dziś, w sobotę i jutro, w niedzielę. Początek o godzinie 8-mej wieczorem Wykonany przez powszechnie znany zespół I. Baonu Strzelców. Hotel Priebe.

KINO NOWOSCI

W sobotę o godz. 8.15 w niedzielę o g. 3.30 6 i 8.15 (26 i 27 bm.)

Harry Peel

w swej najnowszej i najsensacyjniejszej kreacji, jako bohater wielkiego dramatu salonowego

Sfalszowane miljarde

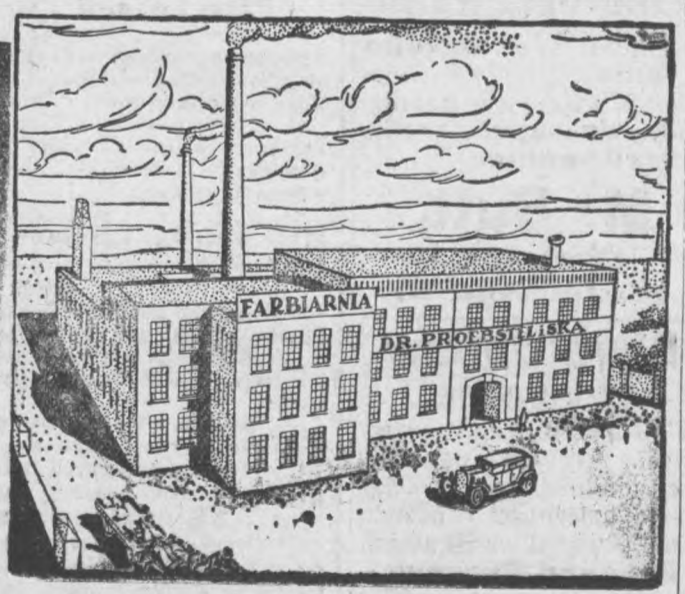
Dramat kryminalny w 12 wielkich aktach Oszałamiający wir niebezpieczeństw i bohaterstw wśród nieustającego napięcia i miliona niespodzianek. Film, który bierze, wzrusza, porywa, zaciekawia, intryguje, zajmuje, bawi i rozśmiesza.

Ceny zwykle! Ceny zwykle!

W niedzielę o godzinie 3.30 przedstawienie dla dzieci.

Pracuj i módl się

(Ora et labora)
Iec i **szczęścia spróbuj!**
Przeło kup czemp. los Lot. P.
Wygrane: **Cena losu:**
zł. 750000 cał. zł. 40.—
350000 1/4 zł. 10.—
250000 i t. d. Porto i k.: 80 gr.
Starczy napisać kartę p. adr.:
KOLEKTURA LOT. Panst.
Warszawa Marszałkowska 122
róg Sienkiewicza.

FARBOWANIE I CZYSZCZENIE tylkożu

Dr. Proebstel i S-ka

Farbiarnia i Chem. Pralnia
Nowocześnie urządony zakład zapewnia dobre wykonanie.

Filje i Agentury w większych miastach Wielkopolski. Fabryka Gniezno.

FILJA W CHOJNICACH
ul. Gdańska 17. 2303

Wpisy
na półroczny wieczorny

Kurs handlowy

przyjmuje Dyrekcja Państw. Szkoły Handlowej do 31. października b. r. Nauka rozpocznie się 4. listopada br. 2364

Wykwintne manicure 1 zł.
Dworcowa 72. Krakowska.

Drzewka Owocowe

w dobrych gatunkach poleca

K. Błaszczyk
szosa Gdańska 16.

Młode małżeństwo poszukuje 3-4 pokojowego mieszkania od 1. lub 15. listopada ew. później. Zgłosz. do eksp. Dzień. Pom. 2393

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy uczestniczyli w pogrzebie mego najdroższego męża ś. p.

Zygryda Brzoskowskiego

mianowicie

Najprzewielebniejszemu Duchowieństwu, szczególnie Czcig. Ks. Prob. Wryczy z Wiela, obywatelstwu z Brus, Wiela i okolicy, Chórowi Męskiemu z Brus, bractwom z Wiela, krewnym i przyjaciółom oraz wszystkim, którzy jakakolwiek usługę kochanemu zmarłemu w dniu pogrzebu oddali, składam niniejszem moje najserdeczniejsze „Bóg zapłać“.

Nie mogąc też na tak liczne, przesłane nam, wyrazy współczucia od krewnych, przyjaciół i znajomych podziękować osobiście lub listownie, również na tem miejscu składamy nasze szczerze podziękowanie.

Marta Brzoskowska i dzieci.

Brusy, dnia 26. 10. 29.

Podziękowanie.

Przewielebnemu Duchowieństwu, Kierownictwu Szkoły, Kółkowi Rolniczemu, wszystkim tym, którzy w jakikolwiek sposób w ciężkiej dla mnie chwili okazali swoje współczucie i wzięli tak liczny udział w pogrzebie, jakoteż Siostrze Jadwidze z Domu Elżbietanek w Kamieniu za jej gorące poświęcenie się w czasie choroby zmarłych mi drogich osób najukochańszej żony ś. p. Katarzyny z Dobrzyńskich Marcinkowskiej oraz kochanej siostrzenicy ś. p.

Wandy Dylewiczówny

składam na tej drodze jak najserdeczniejsze Bóg zapłać.

Franciszek Marcinkowski

Ogorzeliny, dnia 26. października 1929 r.

Café Radke

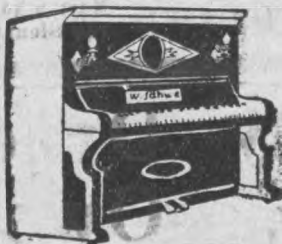
Cukiernia i restauracja.
Chojnice, ul. Człuchowska 22.

Jutro w niedzielę
od godz. 4-tej po poł.

koncert

Dziennie ciastka, wyborne napoje i wina
najlepszej jakości.

Pianina - Jähnego

odznaczone złotymi medalami na wszystkich wystawach.

Splata ratami do 18 miesięcy.

Lokal wystawowy w Bydgoszczy
przy ul. Gdańskiej 149. Tel. 22-26.

Przedstawiciele we wszystkich większych miastach Polski

Restauracja Iesna Krause Wilhelminka

Dziś, w niedzielę
od godz. 3.30 po poł.

Koncert artystyczny

i dancing.

Wzmocniona orkiestra
Przy nieporozumieniu kursują
autobusy z rynku.

Przetarg przymusowy

Dnia 29. b. m. o godz.
12-tej sprzedam w Ogorze-
linach powiat Chojnice:

1 cielaka.

Zbiórka licytacyjna przed
sołectwem.

Drabiński 2399

egz. powiatowy Chojnice.

W poniedziałek, dnia 28.
b. m. o godz. 16-tej sprze-
dam w Angowicach naj-
więcej dającym za gotów-
kę:

1 rower

Zbiórka licytantów przed
sołectwem.

Szeleziński

Kom. przy Sądzie Grodzkim
Chojnice. 2396

Plisowanie i mereżkowanie

wykonuję **prędko
i tanio**. Przyjmuję rów-
nież w s z e l k ą garde-
robę do czyszczenia
i farbowania.

M. Butt,

Chojnice,
pl. Jerzego 8.

Biuro obrony prywatnej

załatwia wszelkie sprawy
karne, procesowe, podatko-
we, administracyjne, ścią-
gania należności i udziela
porady wszelkich sprawach
Bernard Burczyk
Chojnice 2394
Dworcowa 40 III p.

Skóry surowe

Kupuję wszelkie
skóry surowe i
włosie po najwyż-
szych cenach
dziennych.

Fa. K. Gruszczyński
Chojnice, Człuchowska 5.

Na coś

zawsze się to przyda!

W każdym razie zaoszczędzi Pani
ładny grosz, biorąc Persilu stosowną
ilość, rozpuszczając go w zimnej
wodzie i gotując raz tylko, i to krótko.
Na 2½ do 3 wiader wody bierze się 1
paczkę Persilu! Persil to oszczędność!

Persil to Persil

Bogactwo i szczęście!

Największa wygrana z premią w Polskiej Państw. Loterii Klasowej

750.000.00 złotych.

Losy I-iej kl. można już nabyć, główne wygrane są:

1 premja	250.000,— zł.	1 wygrana	150.000,— zł.
1 premja	150.000,— zł.	1 wygrana	100.000,— zł.
1 premja	350.000,— zł.	4 wygrane	po 80.000,— zł.
	itd.	itd.	itd.

210.000 losów, 150.000 wygranych i 2 premje!

Ogólna wartość wygranych razem: 32.000.000,— zł.

Co drugi los musi wygrać!

Rocznie 2 Loterie po 5 kl. W każdej klasie tysiące ludzi się wzbogaca przez wygranie poważnych sum, więc niech i Szan. Pan sięgnie po to szczęście, które ku Panu kroczy, a zamówi jeszcze dziś szczęśliwy los. Ciągnięcia odbywają się publicznie w Warszawie pod ścisłym dozorem. Należy pamiętać o wypłacie wygranych pod gwarancją Państwa. Punktualne i sumienne nadsyłanie losów oryginalnych, oraz urzędowej tabeli wygranych po każdym ciągnięciu. Niech Szan. Pan nie wątpi, że niema szczęścia, ponieważ ci gracze, którzy się stali wybrańcami fortuny też wątpili, co było nie na miejscu, bowiem zabezpieczyli sobie byt na przyszłość przez wzbogacenie się w loterii.

Plan Loterii i przepisy gry wysła się bezpłatnie!

Istny deszcz złota oczekuje uczestników Polskiej Loterii Państwowej w postaci ogromnej ilości wielkich wygranych, które w bieżącej loterii zostały znacznie podwyższone. Dlategożby i W. Pan nie miał należeć do tych szczęśliwców, którzy odtąd nie zaznają trosk, ni frasunku, gdyż byt ich został zapewniony.

Każdy może się wzbogacić, kupując los za 10,— zł. Starogardzkie losy są znane ze swojego powodzenia i popytu na nie jest bardzo wielki. Trzeba szczęściu drzwi otworzyć! Na każdy drugi los pada wygrana, nie ponosi więc grający prawie żadnego ryzyka!

Setkom ludzi przynosi los loteryjny rok rocznie bogactwo, dobrobyt i szczęście. Małe stawki, ogromne szanse! Nie zaniedbujcie przeto tej świetnej okazji. Jak można uzyskać szczęście i utorować drogę do zadowolenia?

Kup los, a nie pożałujesz!

Szukasz szczęścia? — Zgłoś się natychmiast! Każdy może stać się wybrańcem fortuny, nie omijając żadnej nadarzającej się sposobności.

Ryzyko małe — szanse kolosalne! Ten wygrywa, kto gra, tego spotka szczęście, kto o nie się stara! Kup los w naszej kolekturze, a znikną wszystkie troski!

Jedna chwila decyduje o szczęściu człowieka i może mu zapewnić byt na całe życie!

Tytułem wygranych będzie wypłacona natychmiast po ciągnięciach w gotówce, olbrzymia suma razem:

32 milionów złotych! Gdzie można wygrać?

W najszcześniejszej kolekturze naszego Pomorza, gdzie szczęście stale sprzyja graczom. Tajne życzenia jak: willa, podróż do Włoch, samochód, piękne umeblowanie, zapewnienie na starość, depozyt bankowy pp., wszystkie te życzenia może Ci bardzo łatwo szczęśliwy los przez noc w łono włożyć!

Sięgnij więc po szczęście i bogactwo!

Szybkie zdecydowanie i wysłanie należytości za los, lub pocztówki z zamówieniem nigdy nie pożałujesz!

Nie powstrzymuj kroczącego ku Tobie szczęścia!

Cena włącznie tabeli wygranych, portycji, pp. wynosi:

¼ 10,70 zł. ½ 20,70 zł. ¾ 30,70 zł. 1 40,70 zł.

Na zamówienia wysła się też losy za pobraniem.

Każdy jest kowalem własnego szczęścia!

Kolektura Loterii Państwowej Starogard, Pomorze,
ulica Kościuszki 6, tel. 93.